

L N B

L A T V I J A S
N A C I O N Ā L Ā
B I B L I O T Ē K A

LNB PRESES APSKATS

10-12-2021

Sagatavoja:

UZZIŅU UN INFORMĀCIJAS CENTRA
INFORMĀCJAS PAKALPOJUMU UN SBA NODAĻA

VĒRTĪGS PAPILDINĀJUMS.

Alūksnes pilsētas bibliotēkas galvenā bibliotekāre Sandra Avotiņa (no labās) un bērnu nodaļas galvenā bibliotekāre Anīta Zača priecājas par bagātīgo grāmatu klastu, kas tagad jau aizceļojis arī uz pagastu bibliotēkām.

Uzziņai

• **Alūksnes novada** pašvaldības 17 publiskās bibliotēkas saņēmušas **679 grāmatu eksemplārus 6621,24 eiro vērtībā.**

• **Smiltenes novada** pašvaldības Apes, Gaujienas, Trapenes un Vidagales bibliotēkas - **167 eksemplārus 1520,93 eiro vērtībā.**

Kopā - 846 eksemplāri par 8142,17 eiro. Kopumā iegādātas **341** nosaukuma grāmatas.

Saņem 43 vērtīgas grāmatas

Pateicoties Latvijas Republikas Kultūras ministrijas atbalstam projektā "Grāmatu iepirkuma programma publiskajām bibliotēkām", 17 Alūksnes novada pašvaldības publiskās bibliotēkas, kā arī Smiltenes novada Apes, Gaujienas, Trapenes un Vidagales bibliotēkas saņēmušas vērtīgu papildinājumu ar jauniem izdevumiem.

Iespēja izvēlēties nepieciešamāko

Kā stāsta Alūksnes pilsētas bibliotēkas direktore Iveta Ozoliņa, Latvijas Nacionālā bibliotēka sadarbībā ar bibliotēku, literatūras un grāmatizdevēju jomas ekspertiem bija sagatavojusi iepirkamo grāmatu sarakstu. Tajā iekļautas 602 grāmatas no 48 izdevumiem; no piedāvāto eksemplāru skaita - 69 % ir oriģinālā literatūra un pārējie ir tulkojumi.

Katrai reģiona galvenajai bibliotēkai, tai skaitā arī Alūksnes pilsētas bibliotēkai, atkarībā no bibliotēku skaita konkrētajā reģionā, piešķirta naudas summa grāmatu iegādei no šī grāmatu saraksta. Katrai novada

bibliotēkai no piedāvātā saraksta bija iespēja izvēlēties tās grāmatas, kas visvairāk nepieciešamas viņu lasītājiem.

Iepirkumā iekļautas starptautiskā un nacionālā līmeņa literatūras un grāmatu mākslas konkursos nominētas un apbalvotas grāmatas, latviešu oriģinālā literatūra, tostarp arī nozīmīga nozaru literatūra, augstvērtīgi, kultūrvēsturiski nozīmīgi dailliteratūras un nozaru literatūras tulkojumi, tai skaitā grāma-

tas svešvalodās, kas izdotas Latvijā, tostarp starptautiskā līmeņa literatūras balvas ieguvuši vai nominēti izdevumi, kā arī atsevišķi ekspertu komisijas ieteikti izdevumi.

Ieguvums ikvienai bibliotēkai

"Tas ir ieguvums jebkurai bibliotēkai - gan pilsētu, gan pagastu. Ne visus izdevumus varam iegādāties, jo tie kļūst ar katru gadu dārgāki. Tā, kā grāmatu cenas aug, varam

redzēt gan grāmatnīcās, gan arī, iepērkot tās bibliotēkām," saka Alūksnes pilsētas bibliotēkas galvenā bibliotekāre Sandra Avotiņa.

Videji Alūksnes novada bibliotēkas saņēma 38 līdz 42 grāmatas - gan dailliteratūru, gan nozaru literatūru. S. Avotiņa atklāj, ka bibliotēkas fondus atjauno ar atkārtoti izdotiem literatūras klasikas izdevumiem. "Lasītājiem patīk jaunas un skaistas grāmatas, tādēļ prieks par to, ka, neskatoties uz grūtītiem laikiem, lasītāji interesējas par jauniem izdevumiem, vai tie būs pieejami, vai varēsim tos iegādāties," teic viņa.

Gan klasika, gan jaunumi

Alūksnes pilsētas bibliotēkā pēc grāmatu iepirkuma fondu papildinājušas 43 grāmatas, tai skaitā 17 bērnu grāmatas - daži jaunākie izdevumi no "Lupatiņu" sērijas, Andras Manfredes "Uzzīmē baltu lietu" ar skaistām ilustrācijām, "Mūzikas vēsture bērniem", Veronikas un Laura Reiniku "Ričijs Rūriko koncertu" ar disku, arī bērnu literatūras klasiku - Viļa Plūdona "Eža kažociņš", Imanta Ziedoņa

"Lāča Andreja pasakas" un citi.

Pieaugušo auditorijai tās ir grāmatas no sērijas "Es esmu", Liliņas Dzenes "Izmeklēti raksti", Kristīnes Zelves "Grosvaldi", Anitas Uzulnieces "Mans kino", Armina Lejiņa "Kā latviešu kino taisīja", Baibas Šabertes "Gunārs Astra. Sirdsapziņas cietumnieks", Dzintars Gekas "Šalom, Sibīrijā!", Marinas Kostenecas "Mans XX gadsimts", Aijas Jansones "Tautastērpa komplektēšanas pamati" un citas. Izdevumi, kas nonākuši Alūksnes pilsētas bibliotēkas krājumā, starpbibliotēku abonementa kārtībā pieejami jebkurai citai bibliotēkai.

"Katrā ziņā prieks, ka, neraugoties uz sarežģīto situāciju, grāmatas turpina izdot, un ir, kas tās lasa. Lasīšana veicina domāšanu, un domāšana šajos apstākļos ir visvairāk nepieciešama. Sogad grāmatu iegādei paredzētais finansējums ir izlietots, bet sekosim līdz jaunumiem un cerēsim, ka nākamais gads nesīs veiksmi un varēsim iepriecināt lasītājus ar jaunām un skaistām grāmatām," saka S. Avotiņa. **AMZ**

Teksts un foto: **Dace Plaude**

Avots: Alūksnes un Malienas Ziņas

Datums: 07-12-2021

Otro gadu pēc kārtas Kultūras ministrijas atbalsts vērtīgu grāmatu iepirkumam publiskajās bibliotēkās

2021. gada vasarā kļuva zināms, ka Ministru kabinets izskata Kultūras ministrijas iesniegto rīkojuma projektu "Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem"" Latvijas Nacionālajai bibliotēkai (LNB) vērtīgo grāmatu iepirkuma programmas publiskajām bibliotēkām īstenošanai, lai mazinātu Covid-19 krīzes radīto negatīvo seku ietekmi uz kultūras nozari. Atbalsts nodrošināja finansējumu programmas "Grāmatu iepirkuma programma publiskajām bibliotēkām" īstenošanai 300 000 eiro apmērā jau otro gadu pēc kārtas. Iepirkumam tika pieteiktas 791 grāmata no 45 izdevējiem gan kā fiziskas, gan kā juridiskas personas, kas nodarbojas ar izdevējdarbību Latvijā.

Pateicoties literatūras un nozaru ekspertu komisijas un konsultantu aktīvam darbam, izstrādājot kritērijus izdevumu atlasei, izvērtējot un atlasot piedāvājumu programmas ietvaros sagatavotajai kolekcijai, rudens pusē publiskās bibliotēkas piešķirtās summas ietvaros izvēlējas grāmatas un nepieciešamo eksemplāru skaitu. Gada nogalē, organizējot grāmatu saņemšanu un saskaņošanas kārtību, arī Ropažu novada pašvaldības septiņas bibliotēkas ir saņēmušas Kultūras ministrijas programmas atbalsta ietvaros iepirkas 243 grāmatas par kopējo summu 2671,61 eiro vērtībā.

Latvijas valsts finansētā un LNB īstenotā projekta "Grāmatu iepirkuma programma publiskajām bibliotēkām" ietvaros arī šajā gadā ir vairāki ieguvumi – atbalstīta grāmatniecības nozares izdevējdarbība, tostarp grāmatu autori, ilustratori un tulkotāji, pēc ekspertu ieteikuma, papildināti Latvijas publisko bibliotēku krājumi ar augstvērtīgiem pēdējo trīs gadu laikā izdotiem izdevumiem, iepriecināts lasītājs, saglabājot un pilnveidojot savstarpējo saikni izdevējs – rakstnieks – lasītājs, kā arī veicināta augstvērtīgas literatūras un kvalitatīvas rakstniecības pieejamība, novērtēts – izglītots, domājošs lasītājs. Ulbrokas bibliotēkas kolekcijas piedāvājums skatāms tīmekļa vietnē <https://stopini.lv/lv/kultura/ulbrokas-biblioteka/informacijas-resursi/jaunako-gramatu-apskats> un iegūstams klātienē.

Programmas ietvaros iegūtie jaunieguvumi rodami visās Ropažu novada pašvaldības publiskajās bibliotēkās – Garkalnē, Upesciemā, Ropažos, Zaķumuižā, Sauriešos, Ulbrokā un Vangažos. Lasošajiem iedzīvotājiem vēlām nenogurstošu lasītprīeku un lasītgrību, satiekot savu bibliotēkārū un ierasto grāmatu vīdī, kas allaž līek smaidīt, iet gaismas un pašatklāsmes virzienā.

Ropažu novada pašvaldības publisko
bibliotēkū vārdā,
Daiga Brigmane

Kur latviešu klausāmgrā

Pasaulē audiogrāmatu tirgus šaujas debesīs, bet Latvijā visi mēģinājumi bijuši neveiksmīgi

LINDA KUSIŅA-
SULCE

Tiek lēsts, ka četros gados – no 2021. līdz 2025. gadam – audiogrāmatu tirgus Eiropā pieaugs par 1,09 miljardiem eiro, sasniedzot gada pieauguma tempu 19% apmērā. Tiesa, nav prognozes, ka šī tendence būs vienmērīga visās ES valstīs. Pat tajās valstīs, kur klausāmgrāmatas ir pieprasītas, šajā tirgū pietiek izaicinājumu. Savukārt Latvijā līdz šim audiogrāmatām un to izdevniecībām nav izdevies īsti iedzīvoties, kaut gan empiriski zināms, ka daudzi latvieši grāmatas klausās – pārsvarā angļu un krievu valodā.

Augošs tirgus

Audiogrāmatu tirgus pasaulē ir diezgan sadrumstalots, tajā darbojas teju 20 globāli un reģionāli uzņēmumi, tādi kā 2005. gadā dibinātais zviedru "Storytel", kanādiešu "Rakuten Kobo" (ražo arī e-lasītājus), krievu "LitRes", "Amazon.com" grupas uzņēmums "Audible", tāpat arī pirms diviem gadiem Dānijā nodibinātais reģionālais klausāmgrāmatu uzņēmums "Podimo", kas šobrīd darbojas Dānijā, Vācijā, Zviedrijā un Spānijā. Tāpat audiogrāmatas atrodas arī "iTunes", "GooglePlay" un "Spotify", kas gan lielākajai daļai vairāk saistās ar mūziku, spēlēm un podkāstiem.

Varētu domāt, ka visveiksmīgākais ir visnenākais uzņēmums, proti, 1995. gadā dibinātais "Audible", kurš turklāt piedāvā grāmatas ne tikai nopirkt, bet par noteiktu mēneša maksu (14,95 dolāri) arī abonēt. Tomēr patlaban tirgus līderis – un nebūt ne tikai Eiropas ziemeļu reģionā – ir 2005. gadā Zviedrijā izveidotais audiogrāmatu straumēšanas uzņēmums "Storytel". "Storytel" kļuvis par lielāko Eiropas audiogrāmatu uzņēmumu un pretenzijas ir uz vadošo statusu pasaulē. Šobrīd tas darbojas 25 valstīs, tam ir 1,7 miljoni abonenti un aptuveni 700 000 grāmatu nosaukumu. Turklāt burtiski šajās dienās "Storytel" paziņoja par ieešanu ASV tirgū, par gandrīz 51 miljonu eiro iegādājoties "Audiblebooks.com". Jāpiezīmē, "Audiblebooks.com" līdz šim bija vadošais audiogrāmatu serviss ASV, tas bija pieejams vairāk nekā 150 pasaules valstīs un piedāvāja vairāk nekā 300 000 nosaukumu grāmatu. Tiek lēsts, ka "Storytel" ieņēmumi 2021. gadā būs 230 miljoni eiro. Diemžēl Latvijā vismaz pagaidām "Storytel" nav pieejams.

SHUTTERSTOCK FOTO

Mājsēde pierādīja, ka arī latvieši grāmatas labprāt ne tikai lasa, bet arī klausās, tomēr vēl arvien nesamērīgi daudz patērējam audiogrāmatas svešvalodās.

Eiropas Izdevēju asociācija savā 2020. gada pārskatā norāda, ka pērn pircēji par audiogrāmatām samaksājuši vairāk nekā 156 miljonus eiro jeb 37% vairāk nekā gadu pirms tam. Varētu to skaidrot ar pandēmiju, tomēr, jādoma, tas nav vienīgais iemesls, jo pēdējo piecu gadu laikā audiogrāmatu lejupielāžu skaits burtiski uzsāvējis debesīs, pieaugot par 241%.

Kā jau sacīts iepriekš, visi reģioni nav vienlīdz lielā sajūsmā par audiogrāmatām. Tiek prognozēts, ka vislielāko pieaugumu tuvākajos gados piedzīvos Vācija – iespējams, to ietekmē arī "Podimo", kas īpaši uzsvāru liek uz lokālajām valodām, tulkojot daļu un norvēģu bestsellerus vāciski. Tajā pašā laikā Spānijā audiogrāmatu tirgus ir salīdzinoši rāms, kaut arī šajā valodā grāmatas iespējams piedāvāt salīdzinoši plašam tirgum.

Tehniskie izaicinājumi

Audiogrāmatas klausītāju lielākoties interesē tikai dažādi parametri – tas, cik viegli grāmatu iegādāties un "lasīt", audiogrāmatas cena, protams, tās saturs un arī ielastāja balss tembrs.

Savukārt uzņēmumiem, kurš izlēmis darboties šajā tirgū, jāizlemj, vai tas piedāvās grāmatas klausīties tiešsaistē vai lejupielādēt, tikai pārdot vai arī gan pārdot, gan abonēt. Jāņem vērā, ka audiogrāmatu cena ir sa-

līdzinoši zema – "Storytel", piemēram, audiogrāmatas pircējiem piedāvā par četrreiz zemāku cenu nekā tradicionālā formātā izdotas grāmatas cietajos vākos. Taču der atcerēties, ka profesionāls audiogrāmatu ieraksts nepavisam nav lēts – vienas ieraksta stundas cena ar peapstrādi sākas no 150 eiro un šajā laikā var ierunāt 20–30 lappuses, līdz ar to audioieraksts maksā praktiski tikpat, cik grāmatas iespiešana tipogrāfijā. Tādējādi vieniģais veids, kā pazemināt cenu, diemžēl ir samazināt atbildību, ko saņem grāmatu izdevniecības un autori. Īpaši tas attiecas uz audiogrāmatu abonēšanas pakalpojumu, kā piedāvā "Storytel" – atbildība izdevējam tiek maksātā proporcioniāli daļai, ko tieši šī izdevēja darbi veido kopējā platformā izlasīto grāmatu apjomā, savukārt daļa, ko saņem autori, ir vēl mazāka. Līdzīgi rīkojas "Audible" – tiesa, viņu abonementi tiek atvēlēti noteiktam skaits grāmatu, ko konkrētajā laikposmā drīkst lasīt, un par to noreķinās ar izdevēju. "Apple" izveidotā "iTunes" platforma audiogrāmatas pārdod tāpat kā jebkuru citu digitālo formātu darbu, proti, pircējs nopērk konkrētu grāmatu, platforma ietur procentus par tās izvietojumu un atlikumu pārskaita izdevējam, kas tad savukārt noreķinās ar autoru.

Ar kārtību arvien neapmierināti arī autori, kas pa-

matoti aizrāda – audiogrāmatas nav tās pašas grāmatas paplašinājums, bet gan pilnīgi cits formāts, par kuru būtu jāsaņem atsevišķa samaksa. Kerolaina Mišela, aģentūras "Peters Fraser and Dunlop" ģenerālsekretāre, intervijā izdevumam "Book seller" uzsvērusi, ka nepieciešama lielāka fleksibilitāte attiecībā uz procentiem, kurus autori saņem no pārdotajiem grāmatas eksemplāriem. Arī Autoru aģentūru asociācijas prezidente Izobela Diksone aizrāda, ka pretēji globālajiem tirgotājiem, kuru peļņa par pārdotajām grāmatām strauji aug, autoru ieņēmumi acimredzami samazinās, un, pēc viņas domām, autoriem finansiāli visbīstamākais modelis ir tieši grāmatu abonēšana un straumēšana.

Latvija – akmeņains ceļš

Jāatzīst, ka līdz šim nevienam Latvijas izdevējam, kurš mēģinājis padarīt audiogrāmatu izdošanu vai pārdošanu kaut vai par nīšas uzņēmējdarbību, nav veicies. Pirmais nopietnais pieveikums bija izdevniecība "Apostrofs", kas sāka darbu 2008. gadā, piedāvājot gan bērnu, gan pieaugušo grāmatas, kas ierakstītas kompaktdiskos. Drejniece Lāna Langa atzīst, ka tas ir bijis pasionārs darbs, nevis uzņēmējdarbība tās klasiskajā nozīmē – tikai atsevišķi izde-

vumi piedzīvojuši vairākus metienus (populārākais bijis disks ar Imanta Ziedoņa dzeju "Kukaiņi, re, kā saule spīd"), turklāt patlaban jau pavisam droši var teikt, ka kompaktdisku formāts ir tehnoloģiski novecojis. Vienīgā liecība par to, ka šādas grāmatas bijušas, patlaban ir tukša klausāmgrāmatu sadaļa izdevniecības "Mansards" vietnē.

Runājot par formātiem, gan jāpiebilst, ka Lielbritānijas kompānija "Underwood", kas nosaukta par godu Franca Vāgnera 1896. gadā izgudrotajai rakstāmašīnai, plāno divreiz gadā izdot audiogrāmatas vinila plātes. Tiesa gan, tas būs drīzāk vēstījums, nevis uzņēmējdarbības joma – audiogrāmatas tiks izdotas tikai divreiz gadā, maijā un novembrī, un tikai tūkstos eksemplāros.

Latvijas Nacionālais teātris pandēmijas pirmajā gadā ierakstīja vairākas audiogrāmatas sadarbībā ar Latvijas Neredzīgo bibliotēku (LNeB) – sākotnēji tās teātra mājaslapā varēja noklausīties ikviens interesents, bet patlaban, kā intervijā laikrakstam "Diena" atzinis teātra direktors Jānis Vimba: "Audiogrāmatas Latvijas sabiedrība nav gatava sagremot, un pēc šāda apjoma nav nepieciešamības". Kā "Kultūrzīmēm" pastāstīja Latvijas Nacionālā teātra sabiedrisko attiecību speciāliste Lolita Graviņa, ierakstītie darbi autoritēsi būs pilnībā pārgājuši

LNeB rīcībā. Faktiski LNeB ir lielākais audiogrāmatu krājums Latvijā, taču – tās pieejamas tikai cilvēkiem ar redzes traucējumiem.

Ir bijuši arī vairāki mēģinājumi izplatīt audiogrāmatas tiešsaistē. SIA "Ideju forums" izveidotās e-bibliotēkas dibinātāji pat bija gatavi maksāt autoriem publiskā patatpinājuma atlīdzību, taču rezultātā pret viņiem tika sāks kriminālprocess. Patlaban vietnē "E-bibliotēka.lv" darbojas kā tilts starp dažādām legālām digitālās lasāmvielas vietnēm.

Īslaicīgi pastāvēja arī vietne "Fabula.lv", kas līdzās e-grāmatām piedāvāja arī 11 audiogrāmatas, starp tām – Jāņa Joneva ļoti populāro romānu "Jelgava '94" aktiera Eģona Šubrovskā lasījumā. Patlaban arī šī vietne vairs nav pieejama.

Ko tālāk?

Pandēmija pierādījusi, ka arī Latvijas lasītājiem interese par audiogrāmatām ir. Protams, lielākais pieprasījums varētu būt pēc bērnu grāmatām šajā formātā – to pierāda arī portāls "Pasakas.nn.lv". Tomēr, ja nostiprināsies vismaz viena pastāvīga audiogrāmatu platforma, iespējams, attīstīsies arī pieaugušajiem domāto audiogrāmatu izdošana latviešu valodā. Svarīgākais būtu radīt modeli, kas ir taisnīgs gan pret autoru, gan izdevēju, gan platformas turētāju.

Avots: Kultūrzīmes

Datums: 07-12-2021

matas?

PIEREDZE

Uzņēmīgs sākums audiogrāmatu tirgū

Priekšteču grūtības nav nobiedējušas vietnes "Klausamni.lv" veidotāju Miku Bulmeisteru. Veidotājs atzīst, ka vietne sākusies kā paša interešu izpausme. "No pilsētvides aizgāju uz pilnīgiem laukiem starp Druvienu un Liezēri, un šeit, pa mežiem dzīvojot un darot visādas darbus, lasīju grāmatas, arī pie sevis skali. Tad man radās doma, ka varētu ierunāt kādu grāmatu. Pats nopirku diktofonu, ierunāju grāmatas "Skanošais ciedrs", "Bhagavadgita", arī Korānu, Rilkes dzeju, un dalījos ar tām ar draugiem. Kad pārvācāmiem tuvāk Gulbenei un sieva izveidoja Valdorfskolu, uzzināju par projektiem, pats sāku tos rakstīt, dabāju līdzfinansējumu un sāku to visu darīt nopietnāk."

Patlaban "Klausamni.lv" grāsmā iestāties Latvijas Grāmatizdevēju asociācijā un piedāvā nedaudz vairāk kā 20 grāmatas un citus ierakstus cenu diapazonā no 2,21 līdz 11,11 eiro. Ierakstu garums ir no 20 minūtēm līdz pat vairāk nekā astoņām stundām.

Darbu atļasi pārsvārā noteikušas paša intereses: "Bija darbi, ko pats esmu ierunājis, kas man pašam tuvi, jo ir sajūta, ka tas nepieciešams." Vispieprasītākā grāmata esot Rolanda Priverta "Nebaidies ne no kā", taču arī tā nopirkta mazāk nekā 100 reizu. Tas arī parāda vienu no Latvijas audiogrāmatu tirgus lielākajām problēmām – potenciālie klausītāji vēlas piedāvājumu, no kura izvēlēties, taču, lai radītu piedāvājumu, nepieciešami ieguldāmie līdzekļi, kurus visreālāk iegūt, pārdodot jau esošās grāmatas. Tomēr Mikus Bulmeisters noskanots apņēmīgi. Viņš stāsta, ka, projektu rakstot, izpētījis līdzšinējo Latvijas audiogrāmatu izdevēju likteni un secinājis – pats būtiskākais šķērslis ir platformas trūkums, tādēļ projekta prasījis naudu tieši tai.

Izpētīta arī lielo starptautisko audiogrāmatu izplatītāju pieredze, meklējot, ar kādiem paņēmieniem viņi piesaista lietotājus, kas ir visērtāk. No idejas par grāmatu abonēšanu atteicies uzreiz, jo šādam risinājumam nepieciešams ļoti liels grāmatu skaits jau uzreiz, turklāt ārkārtīgi sarežģīta Mikus šķitusi abonentmaksas sadalīšanas problemātika. "Izlema, ka labāks ir princips tāpat kā lielajos grāmatveikalos – vai nu tu ņem grāmatu, vai neņem. Ja ir abonēšanas maksa, var paklausīties kādu gabalu no katras grāmatas, un tad sākas reķināšana – cik lielu gabalu kurš no kuras grāmatas noklausījis."

Nācies saskarties arī ar tehniskām grūtībām, tieši tādēļ pagaidām grāmatu vietnē ir tik daudz, cik ir, jo sākotnējais programmatējs nav ticis galā ar uzdevumu, lai, otrreiz atverot nopirkto audiogrāmatu, lietotājs uzreiz nonāktu tajā pašā punktā, kurā iepriekš beidzis klausīties. Grāmatu pārdošanu lejupielādei datoros vai telefonos Mikus Bulmeisters nav pat apsvēris – tādā veidā, pēc viņa domām, nav iespējams nodrošināt failu aizsardzību, lai pircējs tos nelegāli nenodod tālāk. Tieši drošības apsvērumu dēļ, izmantojot to, ka Obligātā eksemplāra likuma pašreizējā versijā e-grāmatas un audiogrāmatas nav ierakstītas, viņš arī nav piegādājis obligātos eksemplārus Latvijas Nacionālajai bibliotēkai un saka – pirms to darīt, viņš labprāt vēlētos pārliecināties, ka no bibliotēkas datoriem failus patiešām nebūs iespējams pārsūtīt vai nokopēt.

Otrs programmatēju kavēšanās dēļ pagaidām neatrisināts tehnisks jautājums – plānots, ka "Klausamni.lv" piedāvās grāmatas arī "aizņemt" uz laiku, samaksājot nevis pilnu maksu, bet gan tikai daļu no tās, un lasīt darbu, piemēram, divas nedēļas.

Tāpat "Klausamni.lv" veidotājam, kurš grib darboties legāli, nācies saskarties ar sarežģījumiem autortiesību atbildību jomā, gan meklējot mirušu autoru mantisko tiesību mantiniekus, gan arī citādi. Mikus Bulmeisters teic – Autortiesību un komunikācijas konsultēšanas aģentūra (AKKA/LAA) prasījusi samaksu pat par veikalā izvietotajiem dažas minūtes garajiem demo ierakstiem, kas ļauj potenciālajam pircējam novērtēt ieraksta kvalitāti un ielastāja bāsi.

AKKA/LAA komunikāciju pārstāve Ieva Kolmane gan norāda – ja grāmatas fragments tiek traktēts kā reklāmas materiāls, izdevējam par to jāvienojas tieši ar autoru neatkarīgi no formāta, kurā fragments tiek izplatīts: "Līdz ar to par, piemēram, fragmentu izmantojumu grāmatas reklāmas nolūkos autors vienojas tieši ar izdevēju. Nevienam neliedz tiešajos līgumos ielikt vienošanos par fragmentu izmantojumu ar vai bez maksas, apzinīgākie izdevēji un autori tad par to informē AKKA/LAA, tas tiek piefiksēts un potenciālais tālākizmantotājs sūtīts pie izdevēja." **KZ**

Kultūras ministrija

kultūr\elpa

VALSTS
KULTŪRKAPITĀLA FONDS

Raksts tapis sadarbībā ar Latvijas Grāmatizdevēju asociāciju projekta "Latvijas grāmatu izdevēju digitālās kapacitātes stiprināšana" mērķprogrammā "Kultūrēlpa", kuru finansē Valsts kultūrkapitāla fonds.

Avots: Kultūrzīmes

Datums: 07-12-2021

Darbs, kurā īstenot savas sirdslietas

Šoruden Pociema bibliotēkā, tās līdzšinējai vadītājai Rotai Donskai dodoties pensijā, darbu sāka **Talita ATVARE**, kura no rīdzinieces kļuvusi par mūsu novadnieci. Viņa atzīst, ka vēl gan mazliet neierasti esot sacīt: – *Mana bibliotēka un mani lasītāji*. Jaunā bibliotekāre savu, tā teikt, karaļvalsti vēl iepazīst un veido, taču jau secinājusi, ka darbs apvieno visas viņas intereses.

No Rīgas uz lauku mieru

Talita dzimusi un augusi Rīgā, uz Pociemu ar ģimeni pārvākusies pirms trim gadiem. Iepriekš ar šo pusi nav bijis ne mazākās saistības. Pirms pārvākšanās abi ar topošo vīru gandrīz četrus gadus pavadījuši Anglijā, pēc tam īrējuši mitekli Carnikavā, bet vēlāk lūkojuši atrast savu mājokli. Vīrs savu darbu var veikt attālināti, Talita auklējusi abu pirmo bērniņu, tālab izlēmuši meklēt māju laukos, prom no pilsētas burzmas. Piemērotākais piedāvājums atrasts mūspusē. – *Uz Rīgu atpakaļ vairs negribu. Patīk šejienes miers, turklāt tālu nav ne Limbaži, ne Rīga*, – teic sarunbiedre un piebilst, ka te ir viss vajadzīgais arī jaunākajiem ģimenes locekļiem – teju piecgadīgajai Gabrielai un divgadīgajam Teodoram. – *Ir gan svaigs gaiss, gan bērnu dārzš tepat blakus*.

Grāmatu mīlotāja kopš bērnības

Talita pēc vidusskolas studējusi pirmskolas un sākumskolas pedagogiju, nedaudz arī pastrādājusi bērnudārzā. Līdz gala eksāmeņiem gan netika, jo pieteicās meitiņa. Savukārt grāmatu mīlestība ir jau kopš bērnības. Sarunbiedre lēš, ka par to jāpateicas vecmammai, kura strādājusi grāmatu veikalā. Vēlāk to pašu darījusi arī mamma. Viņa atminas, ka mājās vienmēr bijis daudz grāmatu, un sevi sauc par lielu lasītāju. Reiz smejojoties teikusi vīram: – *Ja vien būtu iespēja, mājās būtu pilni plaukti ar grāmatām!* Nu tādi plaukti viņai ir darbā. Tiesa, tik daudz laika lasīšanai vairs neatliek...

Pašai sevišķi patīk lasīt angļu valodā, un viņa sajūsmīnāti stāsta par literatūras izvēli Anglijā. Ļoti patīk arī bērnu grāmatas un labprāt lasa latviešu jauno autoru darbus. Starp citu, tieši meklējot latviešu rakstnieces Zanes Nuts pirmo grāmatu, ceļš atvedis līdz bibliotēkai. Tā nu kopā ar bērniem kļuvusi par pastāvīgajiem bibliotēkas viesiem. – *Atklājām, cik te jauki, un stiepām uz mājām grāmatām pilnu somu!*

Doma par to, ka kādreiz gribētu strādāt bibliotēkā, Talitai bijusi, bet līdz šim ikdienā pagāja, galvenokārt rūpējoties par bērniem, un nav pat plānots meklēt darbu. – *Bet atliek vien kādu domu palaist gaisā un tā piepildās*, – smejas jaunā bibliotēkas darbiniece. Līdzšinējā vadītāja kādā saru-

Pociema bibliotēkas jaunā vadītāja Talita Atvare vēlas strādāt tā, lai ikviens apmeklētājs justos gaidīts

nā atklājusi, ka drīz dosies pensijā un bibliotēkai tiek meklēts jauns vadītājs. Vārds pa vārdam, un Talita sadūšojusies pieteikties, lai arī sākumā šķitis, ka tas nebūs pa spēkam.

Saglabāt esošo un piedāvāt jaunas idejas

Pēc pirmajiem nostrādātajiem mēnešiem Talita atzīst, ka sākums bijis satraucošs, jo darāmā ir daudz. Viņas priekšstats par bibliotekāra profesiju ir mainījies – darbs ir daudzpusīgs un prasa apgūt krietni vairāk, nekā sākumā šķiet. – *Tas, protams, ir forši un aizraujoši, bet jābūt labām plānošanas spējām, lai visu pagūtu*. Bibliotēka nav tikai grāmatu krātuve, bet ietver daudz vairāk jomu, – pirmos iespaidus raksturo sarunbiedre. Jāpiebilst, ka, tāpat kā daudzās citās lauku bibliotēkās, arī šeit ir tikai viens darbinieks. Taču bibliotēkas vadītāja no tā nebijas un teic lielu paldies Limbažu Galvenās bibliotēkas kolēģēm, kuras atbalsta un dalās ar zināšanām.

Ar lasītājiem Talita iepazīstas pamazām, jo, kā zināms, ierobežojumu dēļ bibliotēkas kādu laiku klientus klātienē neapkalpoja. Ar čāklākajiem gan tikusies jau vairākkārt. Saprojami, ka biežākie apmeklētāji pieraduši pie iepriekšējās vadītājas kārtības, jo laukos daļai ļaužu bibliotekārs ir tikpat kā savs frizieris vai ārsts. Arī pati atminas Rotas sirsnību un cer, ka viņai izdosies saglabāt jauko atmosfēru, lai apmeklētāji vienmēr justos gaidīti. Tagad, kad bibliotēka atkal ir atvērta, jūtams, ka cilvēki pēc grāmatu lasīšanas saīļojušies. Nav arī nekādu domstarpību ar prasību uzrādīt covidsertifikātu. – *Gribētos gan, lai lasītāju ir vairāk*, – pauž sarunbiedre. Tas arī ir viens no viņas mērķiem – piesaistīt vairāk apmeklētāju. Blakus ir bērnudārzs, tāpēc gribētos turpināt labo sadarbību ar bērniem un uzrunāt viņu vecākus. Plānots aicināt ciemos kādu rakstnieku. Vēl viens izaicinājums ir atrast atbilstošāko veidu,

kā ar visiem komunicēt, īpaši tagad, kad pandēmijas dēļ cilvēkus sasniegt grūtāk. Talita iedzīvinājusi bibliotēkas Facebook lapu, lai informētu par jaunumiem, bet neaizstājams joprojām ir telefons un dzīva aprunāšanās.

Sarunbiedrei ideju ir daudz, turklāt dažas no tām pat visai oriģinālas. – *Idejas virpuļo, darba daudz, bet tas ir paveicams! Pagaidām viss notiek pakāpeniski, nesteidzoties, jo iemācos darot*. Viņa, piemēram, vēlas iepazīstināt ar mangu – japāņu komiksu un grafisko noveļu žanru, kas pie mums vēl ir samērā svešs. – *Latvijā šādas grāmatas diemžēl pieejamas ļoti maz, bet man izveidojusies sava neliela kolekcija*, – par vienu no savām iecerēm aizrautīgi stāsta bibliotekāre.

Īstajā vietā

Nav noslēpums, ka laukos jaunus speciālus piesaistīt nav viegli. Talita lēš, ka viens no iemesliem ir zema atalgojums. – *Arī pašai par to ir neliels rūgtums*. Taču piedāvājums atnāca nemeklēts un darbs varētu kļūt par sirdslieti, tāpēc atalgojums nav pirmajā vietā. Kā būs vēlāk, tagad grūti paredzēt, – atzīst sarunbiedre un neslēpj, ka liels ieguvums ir māju tuvums, tātad nav transporta izdevumu. Nav mazsvarīgi, ka par mammas darbu ļoti priecājas arī bērni.

Talita ir pārliecināta, ka bibliotēku loma līdz ar tehnoloģiju attīstību neizzūd. – *Redzu, ka vietējiem ļaudīm bibliotēka ir vajadzīga*. Grāmatas ir dārgas, turklāt lauku bibliotekārs var pielāgoties lasītāju vēlmēm, palīdzēt ne vien ar lasāmvielu, bet arī citiem pakalpojumiem. Turklāt vadītāja smaidot atzīstas: – *Ja par darbu prātoju arī brīvajā laikā, laikam esmu nonākusi īstajā vietā!* Un šādu novērtējumu viņa paguvusi saņemt arī no apkārtniekiem.

Aiga EVERTOVSKAS
teksts un foto

Nacionālā teātra zvaigznes Antas Klints piemiņu godā arī ilggadējā bibliotekāre Anta Klints Jēkabpilī

Jēkabpils Galvenās bibliotēkas (JGB) ilggadējai vecākajai bibliotekārei **Antai KLINTS** 7. decembrī ir īpaša diena, jo tad ir svētki viņas retajam vārdam.

Spriežot pēc Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes datiem, Latvijā ir pavisam 397 Antas. Bet tā salikums kopā ar uzvārdu pēc Rīgas Nacionālā teātra zvaigznes Antas Klints ir tikai otrais mūsu valstī.

Lai gan uzrakstīt par Jēkabpils Galvenās bibliotēkas ilggadējo vecāko bibliotekāri Antu Klints mudināja arī vairākkārt bibliotēkas lasītavā sastaptā kāda kundze, kura reiz jautāja: – Vai arī jūs esat pamanījuši, cik Antai ir latviski sejas vaibsti? Un vēl tas siltais smaids, kas it kā aicināt aicina: – Esat laipni gaidīti! Tāpēc rodas vēlme atnākt biežāk.

Tāpēc, uzrunājot 7. decembra gaviļnieci Antu Klints, kā pirmais jautājums ir: – Vai no vecākiem ir mantots citu tik pamānāmais latviskums?

– Tas, iespējams, nāk no bērnības, jo tā kā tīrdrains uzsūc apkārtējo vidi, vistuvāko cilvēku dvēseles vibrācijas un savstarpējās attiecības. Mana dzimtā puse ir Līgatne. Laimīgā zeme... Gaļņas Nacionālajā parkā. Līgatnē tika uzcelta pirmā papīrfabrika Latvijā, kur strādāja vectēvs un vecmamma, vecāki Alberts un Līdija. Bet direktoru vietu nams, kas bija uzbūvēts 1914. gadā, bija kā akcents Mencendorfu dzimtas valdījumam Līgatnē. Pēc direktora sievas Marijas Bilmanes kundzes ierosinājuma viesu nams pārtapa par bērnu dārzu, lai gan būtiskas pārmaiņas plānojumā netika veiktas.

Fasāžu dekorējums un interjera elementi norāda, ka ēka ir izcils jūdendstila paraugs ar Šveices arhitektūras stila iezīmēm. Lūk, tik skaista un vēsturiskā vietā pagāja mani bērnības gadi, kur tika filmēti arī televīzijas seriāls «Ilgaiss ceļš kāpās» (1981). Skaistais ezers ar gulbjiem iemūžināts pasākā «Spridīsim» (1985), bet kultūras namā filmēti «Līkne lidumnieku», un ir vēl daudz kas sirdij tuvs.

Man patīk Latvija, tās daba, cilvēki un kultūra. Savā dārbā es varu izcelt mūsu kultūras mantojumu, latvietību, likt cilvēkiem aizdomāties par dažādu lietu būtību. Jo globālāki kļūstam, jo svarīgāk ir saglabāt savu latvisko identitāti. Un tās pamatā ir valoda, kuru var atstāt un saglabāt, arī lasot grāmatas.

– Kuram vecākam pateicoties, jums tika ieliktis skaistais vārds Anta? Vai tas kopā ar uzvārdu asociējas ar izcilo teātra zvaigzni Antu Klinti?

– Manu māšicu sauca

– Pirms kāda laika bibliotēkas darbiniekus uzrunāja **Ruta Kalniņa**, aicinot piedalīties Izglītības iniciatīvu centra projektā «Neskatī cilvēku pēc cepures!» – uzliec kādas tautas nacionālo galvas rotu un pastāsti par to. Tā devām iespēju iepazīt daudz nacionālo kolorītu un cik daudz brīnišķīgu cilvēku dzīvo Jēkabpilī, – stāsta Anta Klints.

Antra, viņas māšicu – Anda, man palika Anta. Savukārt dzimtas uzvārds ir Klints. Tā dzīvoju ar vārdu un uzvārdu, kāds tas ir bijis izcilajai latviešu aktrisei Antai Klintij (1893–1970) – spožai Nacionālā teātra zvaigznei,

kurai pa spēkam bija raksturoties traģēdijās un komēdijās, viņas inteliģentā ārēne un patikamais balss tembrs piesaistīja klausītājus dzejas vakaros un viņu visu Latvijas bērnu īpaši Vecmāmiņa – pasaku teicēja radiofonā. Izdzirdot manu vārdu un uzvārdu, daudzi jautā: – Vai jums ir suniņš? Jo aktrises Antas Klints neiztrūkstos dzīves pavadonis bija četrkājainais draugs. Ja kāds no tiem devās uz citiem medību laukiem, tad draugi uzdāvināja citu. Viņa bija precējusies ar aktieri un režisoru Alfredu Amtmani-Briediti, kurš uzdāvināja pinču – smalko Lusiti, kas kā jau mākslinieku ģimenes atvase piedalījās izrādēs.

Tomēr vispopulārākais bija mazais Mikelītis. Parasti uz ielas rātni sēdēja aktrisei uz rokas un vēngi skatījās uz apkārt notiekošo. Tolaik sunu nebija tik daudz, kā tas ir tagad! Slavenās aktrises Mikelīti pazina vai visa Rīga, jo savu miluli Anta Klints reti kad atstāja vienu mājās, visur gāja kopā – uz viesībām, izrādēm, veikalumiem un muzejiem. Suniņš piedalījās arī teātra izrādēs un radioierakstos, jo bija ļoti apdāvināts. Jau gada vecumā Mikelītis bija tik tālu apguvis aktiermeistarības pamatus, ka sāka spēlēt izrādēs. Kopā ar Antu Klinti viņš piedalījās iestudējumos «Nezināmā zvaigzne» (1956) un «Dullais barons Būnduls» (1958), kur ātri apguva mizanscēnas, zināja, kad jāielec groziņš, kad jāaprež Jāņa lomas atveidojais Juris Lejaskalns.

Režisors Kārlis Pampše gādāja, lai izcilās aktrises piemiņa nezustu no tautas atmiņas, tāpēc rosināja Antu Klinti rakstīt savas atmiņas un pārdot, tā

tika izdota grāmata «Tā nebija lietaina diena» (1974) un Kārlis Pampše «Anta Klints. Sarunas» (2001).

Arī man patīk suni, bet mājās ir runcis Marss. Vārds «Anta» veidojies no personvārda Antonija, no latīņu *Antonius* – priekšā stāvošais. Anta ir radoša, iekšēji trausla un sievišķīga, taču apveltīta ar spēcīgu loģisko domāšanu. Viņa atbildīgi izturas pret darāmo, ir aktīva, kustīga un mierā nesēdēs. Viņas aktivitāte dažu labu pat nobaida. Bieži vien mani sauc par Anitu, Antru, Andu, Santu un jautā, vai nav saīsinājums no vārda Antuanete.

– Kāpēc izvēlējaties izskoloties tieši par bibliotekāri?

– Pēc vidusskolas absolvēšanas bija vēlme studēt tiesību zinātnes Latvijas Universitātē. Taču dzīves likloči aizveda uz Rīgas Kultūras un izglītības darbinieku tehnikumu, kur ieguvu bibliotekāra profesiju. Tā dod iespēju radoši izausties. Cilvēkiem bieži vien ir maldīgs priekšstats par to, kā bibliotekāram ir jāizskatās, arī tas, ka darbs ir garlaicīgs, vienmuļš, tāpēc visu laiku var pavadīt lasot. Patiesībā bibliotekāra galvenais uzdevums nav izlasīt visas grāmatas, kas pieejamas bibliotēkā, bet gan neapmaldīties informācijas plūsmā.

Mani darba galvenie pienākumi ir meklēt informāciju lasītājiem, organizēt pasākumus, uzturēt lasītavu kārtību, pārzināt drukātos un elektroniskos informācijas resursus, veidot izstādes. Katru dienu nākas pašai uzzināt daudz ko jaunu, jo cilvēki meklē informāciju par visdažādākajām tēmām, sākot no dārzniecības un kulinārijas, līdz pat specifiskiem medicīnas termiņiem.

Savu sapni par jurista profesiju piepildīju vēlāk, studējot Biznesa augstskolā «Turība» un Baltijas Starptautiskajā akadēmijā, iegūtot jurista kvalifikāciju.

Vecākajai bibliotekārei Antai Klints (stāv vidū) Jēkabpils Galvenā bibliotēka ir pirmā un vienīgā darba vieta jau gandrīz 30 gadus.

– Jēkabpils Galvenā bibliotēka ir jūsu pirmā un jau gandrīz 30 gadus vienīgā darbvietā. Kas bijis noteicošais, lai tik ilgi saglabātu radošumu, ko mēs kā apmeklētāji redzam arī jūsu rīkotajās izstādēs un dažādos interesantos pasākumos?

– Radošums – tas ir domāt ārpus tradicionālā, prasme atrast negaidītus risinājumus, improvizēt un vienlaikus saglabāt toleranci pret citiem. Dzīvē ik mirkli būtu jāmeklē nestandarta risinājumi. Nav svarīgi, ko radām. Tā var būt jauna izstāde bibliotēkā vai sniega pilis mājas pagalmā, bet jebkam vajag rasties no Priekša un Mīlestības.

Tā gadskārtējā Bibliotēku nedēļa ar devīzi «Darīt neticamo» Jēkabpils Galvenā bibliotēka rīkoja uzrundinājuma akciju Covid-19 pandēmijas laikā saslimušajiem Jēkabpilī reģionālās slimnīcas pacientiem un medicīnas personālam. Līdztekus pateicības vārdiem par izturību un ātrāku izveseļošanu klāt bija pieļikta arī medus burciņa. Ipaši grūtu situāciju dara tas, ka pie koronavīrusa slimniekiem nevar nākt tuvinieki, ienes tikai viņu vēstules. Savukārt pacientiem grūti komunicēt ar maskās strādājošajiem medikiem. Tās viss slimajam cilvēkam ir psiholoģiski grūti.

Motivāciju arvien jauniem projektiem dod bibliotēkas apmeklētāju un lasītāju labie vārdi, smaidi un uzmundrinājumi. Viens pats to ne vienmēr var paveikt. Paldies Lasītāju apkalpošanas nodaļas kolēģēm Anitai, Gitai, Līlijai par atbalstu darbā un dzīvē, kuras, redzot pārāk lielo enerģijas patēriņu, «apstādina», bet citārtkā iedvesmo doties uz priekšu un īstenot iecerēto, kā arī atbalsta šķietami neticamas idejas!

Nav nekā svarīgāka par ģimeni, kura tevī mīl tādus, kāds esi. Paldies mammai Līdijai, dēliem Aivim un Andrejam par atbalstu! Kā teicis Svētais Bernārs: «Mēs

Anta Klints (no labās) stāsta: – Šogad, noslēdzot Bibliotēku nedēļu, sadarbibā ar mākslinieku R. Vinduli (vidū) un senā nama Akmeņu ielā īpašnieku A. Zarinku izveidojām vides instalāciju «Dzīvības grāmata», jo jutām, ka jau divus gadus ieilgušajā Covid pandēmijas laikā lasītāji dalās ar mums savās slēptākajās jūtās un pārdzīvojumos.

JGB arhīva foto

rodam mieru savos mīļajos un sniedzam drošu patvērumu tiem, kas mīl mūs».

– Pagājušajā gadā Ziemassvētku laikā jūs ar kolēģiem iepriecinājāt savus pastāvīgos lasītājus ar pašu sarūpētām dāvanām, par ko saņēmāt sirsnīgu pateicību un arī viņu pārsteigumus. Bijāt noorganizējuši arī īpašu izstādi un vēl padalījāties ar laikraksta «Brīvā Daugava» lasītājiem ar savām piparkūku receptēm, lai varētu priecīgāk sagaidīt svētkus. Vai arī šogad esat padomājuši par kādu pārsteigumu?

– Ziemassvētkus parasti sagaidām ar gardiem ēdieniem. Tas nav tikai uzturvietu komplekss, ēdiens ir dzīvības enerģija. Cilvēkam ir ķermenis, prāts un gars, un tādej katru dienu ir jādzīvo, respektējot un kopjot katru no šīm dimensijām. Noteiktu laiku jāveic fizisks darbs. Mūsdienās fiziska slodze daudziem ir tikai sportojot. Svarīgs ir arī intelektuālais darbs. Mēs tik daudz laika izniekojam televīzijai, tehnoloģijām. Mēs esam atbildīgi par savu iekšējo viengabalainību. Par to, ko uzņemam sevī gan garīgi, gan fiziski.

Tomēr piedāvājam kartupeļu salātu recepti no Rūdolfa Blaumaņa tēva pavā-

grāmatas, kura tika izmēģināta UNESCO nedēļas «Kulinārā mantojuma» pasākumā un par gardu atzieta. *Nemt vidējos kartupeļus, tik lielus kā bālozu olas, jo lieli kartupeļi ir par daudz miltaini un drīz sabirst, novārt viņus, nomizo un sagriež šķēlēs, liec 4 smalki sagrieztus sīpolus un 3 iekš piena izmērcētas, izskalotas un smalki sagrieztas silķes klāt un maisi ar etiķi, pipariem un Provansas eļļu, un, ja tas ir tai laikā, liec arī 1 sauju loku klāt, un dod iekš dzijas salātu bļodas uz galda.* /Anna Kuzina. Blaumaņu pavārgrāmata/.

Tuvojoties gada noslēgumam, Jēkabpils Galvenā bibliotēka iedzīvotājus vēlas pārsteigt ar akciju «Grāmatu dāvana 2021». Bibliotēka sociālajos tīklos publiskos paslēptās grāmatu dāvanas un iedzīvotājus aicinās tās meklēt. Precīzāka informācija par akcijas norisi tiks publicēta decembra vidū. Tuvojoties Ziemassvētkiem, bibliotēka piedāvā ielūkoties virtuālā izstādē par Ziemas veciem. Tie nāksmi no dažādiem laikiem. Izstādi papildina neliels ceļojums šai tematikai veltītā grāmatu pasaulē.

Valija BERKINA

Avots: Brīvā Daugava
Datums: 07-12-2021

DAIGA ROKPELNE. Anetes Bērziņas foto

Daiga Rokpelne saņēmusi Kultūras ministrijas Atzinības rakstu

Ginta Riekstiņa

Trešdien, 24. novembrī, par nozīmīgu ieguldījumu Valmieras bibliotēkas attīstībā Latvijas Republikas Kultūras ministrijas Atzinības rakstu saņēma Valmieras bibliotēkas direktore DAIGA ROKPELNE.

2021. gada septembrī aprit 25 gadi, kopš Valmieras bibliotēku vada Daiga Rokpelne. Šajā laikā Valmieras bibliotēka ir kļuvusi par spilgtu gaismas punktu Latvijas bibliotēku Gaismas tīklā, kā arī ieguvusi atpazīstamību nozares starptautiskajā vidē.

1998. gadā sākās Valmieras bibliotēkas sadarbība ar Vidzemes Augstskolu. 2007. gadā, pārbūvējot ēku Cēsu ielā 4 Valmierā un apvienojot Valmieras bibliotēku un Vidzemes Augstskolas bibliotēku, tika izveidota Valmieras integrētā bibliotēka. Jaunais sadarbības veids jau 14 gadus apvieno divas neatkarīgas bibliotēkas, to informatīvos un personāla resursus, kopīgi piedāvājot plašāku pakalpojumu klāstu ikvienam interesentam. Bibliotēka kļuvusi par nozīmīgu kultūras, mūžizglītības un sabiedrības saskarsmes centru ar tolerantu, neitrālu, drošu un iekļaujošu vidi, kas veicina mācīšanos, dod publiku piekļuvi informācijai un daudzveidīgiem resursiem, nodrošinot iespēju iesaistīties uzlabot savu dzīves kvalitāti un veicināt izaugsmi.

Daiga Rokpelne stāsta: «25 gadu laikā es esmu piedalījies visos bibliotēku nozares

svarīgos procesos un aktīvi līdzdarbojusies bibliotēku pakalpojumu modernizācijā un pilnveidē. Ir mainījušies sabiedrības lasīšanas paradumi un informācijas un zināšanu ieguves veidi. Arvien nozīmīgāka ir mūžizglītības un kritiskās domāšanas veicināšana, kas kļuvusi par vienu no bibliotēku ikdienas darba prioritātēm. Vienmēr aktuāls ir bijis fokuss uz darbu ar bērniem un jauniešiem. Savukārt digitālās transformācijas apstākļos pieaugušas un mainījušās prasības katra cilvēka digitālajām prasmēm. Bibliotēkas šajos procesos ir ļoti nozīmīgs atbalsta punkts, un bibliotekāru darbs – radošs un atbildīgs, tāpēc strādāt ir bijis ļoti interesanti. Bibliotēku darbā ļoti nozīmīgu vietu ieņem sadarbība ar citām organizācijām – kā vietējā, tā arī nacionālajā un starptautiskajā līmenī. Iedvesmu un izpratni par jaunākajām bibliotēku nozares tendencēm esam guvuši, piedaloties dažādās starptautiskās Eiropas publisko bibliotēku iniciatīvās un projektos.

Man ir prieks, ka Valmieras integrētās bibliotēkas darbinieku komandā ir gudri, elastīgi un radoši cilvēki, kuri saprot laika garu un izmanto dažādas iespējas, lai klientiem arvien piedāvātu jaunus pakalpojumus, lai bibliotēkas apmeklējums būtu kā jēgpilns piedzīvojums. Esmu gandarīta, ka Valmieras bibliotēka ne tikai kļuvusi par spēcīgu metodisko centru Valmieras novada bibliotēkām, bet arī veicinājusi starpnozares sadarbību, piemēram, iniciējusi un līdzdarbojusies biznesa foruma

«Māksla būt uzņēmējam» veidošanā Valmierā, savukārt nacionālajā līmenī devusi nozīmīgu ieguldījumu 3td e-Grāmatu bibliotēkas izveidē.»

Jautāta par izjūtām, kādas pārņēma, saņemot Kultūras ministrijas Atzinības rakstu, Daiga Rokpelne dalījās pārdomās: «Laiks un dzīve ir ritējuši savu gaitu, dažbrīd pat šķitis, ka darbi un notikumi tos dzen pārāk strauji. Tādā tempā dzīvojot, pastāv risks, ka izjūtas, pārdomas, atziņas, pat paldiesvārdi dzīvo tikai galvā un sirdī un nenonāk līdz adresātam, tāpēc gribu pateikt paldies visiem cilvēkiem, ar kuriem kopā darīti ikdienas darbi un lielas lietas. Ne jau apbalvojumu dēļ dzīvojam un strādājam, tomēr tas gaismas stars, kas akcentē, izgaismo un silda cilvēku pagodinājuma brīdī, ir spēka un sirsnības pote konkrētajam cilvēkam un vērtību orientieris citiem.»

Avots: Liesma

Datums: 03-12-2021

Dāvinājums jaunās skolas bibliotēkai

Vēl valsts svētku nedēļā tukumnieks, Latvijas Virsnieku apvienības pārstāvis **Māris Grīnšteins** tikai šajā gadā atklātajai Oskara Kalpaka profesionālajai vidusskolai dāvināja grāmatas un periodiskos izdevumus – kā papildinājumu topošās skolas bibliotēkai.

Proti, skolas direktors, pulkvežleitnants Intars Kušners saņēma militārā žurnāla «Tēvijas Sargs» vēsturiskos izdevumus, kā arī mēnešrakstus «Kadets» un paša M. Grīnšteina izdotās grāmatas. Jāatgādina, ka skola Kandasvas lauksaimniecības tehnikuma paspārnē darbosies turpmākos divus gadus – līdz tiks atjaunotas un skolas vajadzībām pielāgotas telpas Rudbāržos.

Avots: Neatkarīgās Tukuma Ziņas
Datums: 07-12-2021

Saņem jaunas grāmatas

Smiltenes bibliotēka saņēmusi jaunas grāmatas. Lasītājiem tās būs pieejamas, sākot no otrdienas, 7. decembra.

Sev vēlamo grāmatu iespējams rezervēt, atnākot uz bibliotēku vai iepriekš zvanot uz tālruni 64773030 vai 26449145 (var rakstīt arī SMS vai "WhatsApp" ziņu). Ērti grāmatas var atrast un pasūtīt elektroniskajā katalogā. Savu lietotājvārdu un paroli var noskaidrot pie bibliotekāra, aicina Smiltenes novada bibliotēkas vecākā bibliotekāre Līga Seržante.

Žiga ceļojumi un citi jaunumi

Jaunumu klāstā ir latviešu un ārzemju autoru darbi, piemēram, Kristīnes Hannas "Baltā nekuriene" – aizraujošs stāsts par galējas izdzīvošanas pārbaudījumu ģimenei krīzes situācijā Alaskā, vienlaikus tik neiedomājami skaistā un neparedzami bīstamā zemē.

Bibliotēkas krājumus papildinājušas arī liepājnieka Žigimanta Krēšlīņa jeb Žiga trīs grāmatas: "Dienvide Austrumāzija pāris mēnešos", "Centrālamerika pāris mēnešos", "Meksika pāris mēnešos".

Žigimants Krēšlīņš ir apceļojis teju 70 pasaules valstis un šoreiz lasītājus neklātienē aizved uz Meksiku, Gvatemalu, Salvadoru, Taizemi. Viņa grāmatas ir ceļojumi apraksti, – vienkāršs cilvēks vienkārši ceļo pa tālām un diezgan eksotiskām zemēm, sīki apraksta savu ceļotāja ikdienu un mazliet iesmej par piedzīvoto.

"De Profundis. Mārtiņš Ritiņš" ir Līndas Apses grāmata par šefpavāru, Latvijas pavārmākslas lielmeistaru Mārtiņu Ritiņu. Grāmatā ne tikai ir aprakstīts šefpavāra dzi-

vesstāsts, bet lasāmas arī līdz šim noklusētas patiesības un negaidīti atklājumi, tostarp par mūža mīlestību Lērdi un anonīmo alkoholiķu saietu apmeklēšanu.

Inese Prijsolkova savu jaunāko grāmatu "No kūniņas par tauriņu" dēvē par Laimes terapijas rokasgrāmatu un iesaka 188 idejas un praktiskus paņēmienus, kā dzīvot laimīgi. Grāmatā ir konkrēti jautājumi un uzdevumi, kurus pārdomājot un izpildot mainās sievietes attieksme un dzīve.

Valērijs Šinčļikovs grāmatā "Veselības receptes" savukārt iesaka labu ēdienu ķermenim un dvesei, uzskatot, ka vienīgi derīgas barības uzņemšana veicina cilvēka pareizu augšanu un attīstību, savukārt kaitīgas barības lietošana ir slimību cēlonis.

Ko lasīt arī mazajiem

Jaunas grāmatas saņēmusi arī Smiltenes bibliotēkas Bērnu apkalpošanas nodaļa. Vecākā bibliotekāre Sanita Lārmane iesaka Evijas Gulbes "Zaķēns, kuram nebija vārdu" – grāmatu, kas palīdzēs bērniem gan apgūt runāprasmi, gan iepazīties ar burtiem, dzīvniekiem un augiem, kā arī priecāties par latviešu valodas skanīgumu un mācīties izpaust to, kas dziļi sirsniņā arī tad, kad nav vārdu.

Ukrainu rakstnieces Allas Hutničenko un mākslinieces Jūlijas Kolomojecas krāšņi ilustrētajā grāmatā "Neparastās profesijas" lasītāji savukārt var iepazīties ar dažādām neparastām profesijām un instrumentiem, kas nepieciešami darbam.

Grāmatu krājums papildināts arī ar septiņiem multfilmu DVD.

— Sandra Pētersone

Avots: Ziemeļlatvija
Datums: 07-12-2021